

Beslutsunderlag

Styrelsen 2021-03-22

Diarienummer 0025/21

Handläggare: Mats Boogh, bolagsansvarig

Telefon: 031 368 54 55

E-post: mats.boogh@gshab.goteborg.se

Revidering av ägardirektiv för Göteborgsregionens Fritidshamnar AB (Grefab)

Förslag till beslut

I styrelsen för Göteborgs Stadshus AB:

1. Förslag till ägardirektiv för Göteborgsregionens Fritidshamnar AB (Grefab) enligt ärendets bilaga 3 fastställs.
2. Ärendet överlämnas till kommunstyrelsen och kommunfullmäktige.
3. Verkställande direktör ges i uppdrag att utse ombud och teckna bolagsstämmofullmakt efter att kommunfullmäktige fastställt ägardirektivet.

Sammanfattning

Ärendet utgör förslag till nytt ägardirektiv för Grefab. Förslag till ägardirektiv ersätter i ett och samma dokument nuvarande ”*Generellt ägardirektiv för Renova, Gryaab och Grefab*” (från 2010) samt nuvarande specifika ägardirektiv för Grefab. Förslag till ägardirektiv har som utgångspunkt motsvarande struktur och innehåll som kommunfullmäktige i Göteborg beslutat om för de av Göteborgs Stad helägda bolagen vilka anpassats till unika förhållanden, t ex ägarstruktur, i de regionala bolagen. Det föreslagna ägardirektivet och strukturen i detta avser bland annat att underlätta för och aktualisera förutsättningarna för delägarnas kommunstyrelser och kommunfullmäktigen i dess uppsikt och ägarstyrning av de gemensamt ägda verksamheterna.

Bedömning ur ekonomisk, ekologisk och social dimension

Stadshus AB har inte funnit några särskilda aspekter på frågan utifrån denna dimension.

Bilagor

1. Generellt ägardirektiv för Renova, Gryaab och Grefab (nu gällande från 2010)
2. Ägardirektiv Göteborgsregionens Fritidshamnar AB (nu gällande)
3. Förslag nytt ägardirektiv Göteborgsregionens Fritidshamnar AB (Grefab)
4. Tabell med förändringar kap 2 ägardirektiv Grefab

Ärendet

Ärendet utgör förslag till revidering av ägardirektiv för Grefab. Ägardirektiv är fråga av principiell beskaffenhet och ska beslutas av kommunfullmäktige. Beredningsgången följer av stadens riktlinjer för ägarstyrning. Då ärendet rör bolag som Göteborgs Stad äger tillsammans med andra kommuner ska ägardirektivet beslutas av samtliga delägares kommunfullmäktige.

Beskrivning av ärendet

Förslag till ägardirektiv ersätter i ett och samma dokument nuvarande *”Generellt ägardirektiv för Renova, Gryaab och Grefab” (från 2010)* samt nuvarande specifikt ägardirektiv för Grefab. Förslag till ägardirektiv har som utgångspunkt motsvarande struktur och innehåll som kommunfullmäktige i Göteborg beslutat om för de av Göteborgs Stad helägda bolagen med anpassningar till unika förhållanden, t ex ägarstruktur, i de regionala bolagen. Det föreslagna ägardirektivet och strukturen i detta avser bland annat att underlätta för och aktualisera förutsättningarna för delägarnas kommunstyrelser och kommunfullmäktigen i dess uppsikt och ägarstyrning av de gemensamt ägda verksamheterna.

Bakgrund

Kommunfullmäktige i Göteborg beslutade 2019-09-12 om en ny och enhetlig struktur för ägardirektiv till Göteborgs helägda bolag. En liknande enhetlighet har dessförinnan skapats avseende reglementen för nämnder i Göteborgs Stad. Strukturen omfattar grundläggande, vägledande och generella principer och krav på utförande av uppdrag i kommunalt ägda bolag och nämnder. Strukturen inkluderar också de specifika verksamhetsuppdragen till respektive bolag och nämnd.

Vid ägarråd i Renova, Gryaab och Grefab 2020-02-27 initierade representanter från Göteborg en diskussion angående ägarstyrningen och genomförande av uppsikten avseende de regionala bolagen.

Vid ägarråd 2020-05-14 informerade representanter från Göteborg om arbetet som bedrivs i Göteborg med att strukturera genomförandet av uppsiktsplikten samt att ytterligare stärka struktur för kommunfullmäktiges ägarstyrning av de helägda bolagen. De regionala bolagens styrdokument består för närvarande bland annat av generella riktlinjer från 2010 samt att specifika ägardirektiv beslutats för bolagen vid olika tidpunkter. Parallellt har lagstiftningen utvecklats, exempelvis har kraven på uppsikt förstärkts i kommunallagen.

Ägarrådet konstaterade behov av att aktualisera styrdokumentet och hanteringen med målet att systematisera arbetet och i arbetet tydliggöra ansvar och roller såväl för respektive bolag som för ägandet.

Stadshus AB fick vid mötet 2020-05-14 ägarrådets uppdrag att ta fram förslag till reviderade ägardirektiv med utgångspunkt i den struktur som tillämpas för helägda bolag i Göteborg med anpassningar för de regionala bolagen unika förutsättningar.

I beredningen av ärendet har samverkan skett löpande med stadsledningskontoret i Göteborg. I beredningen har samverkan även skett löpande med respektive bolag och ägarrådet.

Vid delrapportering 2020-10-29 till ägarråden informerades om arbetet och vilka områden som bolagen själva lyft för diskussion och eventuell omprövning i de specifika ägardirektiven för respektive bolag.

Kommentarer till förslag generella och gemensamma texter – Kapitel 1 och 3

Dessa kapitel är avsedda att ersätta nuvarande ”*Generellt ägardirektiv för Renova, Gryaab och Grefab*” antagna 2010.

Det nu gällande generella ägardirektivet utgör bilaga 1 till detta beslutsunderlag. Förslag till generella och gemensamma texter, kapitel 1 och 3, framgår av förslag till nytt ägardirektiv, bilaga 3.

Förslag till kapitel 1 och 3, generella och gemensamma texter för de regionala bolagen, är en uppdatering av nu gällande styrdokument och reglerar exempelvis delägarnas övergripande syfte med bolagsverksamheten. Förslaget innebär också en uppdatering med hänsyn till utvecklad lagstiftning genom kommunallagen och kommunstyrelsernas förstärkta uppsiktsplikt. Bland annat kan nämnas:

Av inledande text framgår att de regionala bolagen Renova AB/Renova Miljö AB, Gryaab och Grefab på samma sätt som tidigare ska förhålla sig till av Göteborgs Stad beslutade styrande dokument där dessa berör bolagets/bolagens verksamhet.

Av 1 kap. 9 § framgår att de regionala bolagen konsolideras av Göteborgs Stadshus AB och omfattas av Göteborgs Stads riktlinjer för ägarstyrning där bland annat roll- och ansvarsfördelning tydliggörs.

Av 3 kap. 3 § framgår att handlingar från bolagets styrelsemöten ska översändas till samtliga delägare parallellt med att de publiceras på Göteborgs Stads hemsida. Ökade krav på att rapportera väsentlig information framgår även av flera paragrafer. Av 3 kap. 4 § framgår det generella kravet på bolagen vad gäller rapportering av väsentlig information.

Av 3 kap. 9 § framgår att som en del i kommunstyrelsernas uppsiktsplikt, och som grund för kommunstyrelsernas beslut rörande uppsiktsplikten, ska bolagsstyrelsen och verkställande direktören i samband med årsrapportens upprättande redovisa och yttra sig om den verksamhet som bolaget har bedrivit under kalenderåret bedöms ha varit förenlig med det fastställda kommunala ändamålet och utförts inom ramen för de kommunala befogenheterna i enlighet med § 3 i bolagsordningen. Yttrandet kan utgöra ett av flera underlag för ägarkommunernas kommunstyrelser i beslut rörande prövning av om verksamhet har varit förenlig med det fastställda kommunala ändamålet och utförts inom ramen för de kommunala befogenheterna.

Endast en paragraf, (3 kap 12 § i texten som riktas till Göteborgs Stads helägda bolag) rörande tvister mellan helägda bolag i Göteborgs Stad har strukits i sin helhet vid anpassning till förslag till texter för de regionala bolagen. Skulle tvist uppstå mellan ett av de regionala bolagen och annan verksamhet som någon av delägarna driver får tvistelösning ske på sedvanligt sätt och beroende på tvistens art.

Kommentarer förslag till specifikt ägardirektiv Grefab – Kapitel 2

Det befintliga ägardirektivets uppdrag rörande att Grefab ska anlägga, äga, driva och utveckla fritidsbåtshamnar/marinor för båtägare föreslås justeras till att endast omfatta fritidsbåtshamnar. (2 kap 3 §)

Därutöver har det befintliga ägardirektivets texter rörande **Ekonomi** och **Frågor av principiell beskaffenhet eller annars av större vikt** i tillämpliga delar kompletterats med ”standardtexter” från ägardirektiv för Göteborgs Stadshus AB:s helägda bolag vilka har anpassats till Grefab:s förhållanden och förutsättningar.

Bolagens verksamhet styrs utöver kommunallagen av annan lagstiftning, bland annat aktiebolagslagen, och de regionala bolagen omfattas av ”Göteborgs Stads riktlinjer för ägarstyrning”. Ägardirektivet för Grefab har kompletterats med ”standardtext” avseende **Bolaget som en del av Göteborgs Stad**. Detta då bolaget konsolideras, följs upp etc inom Göteborgs Stads styrsystem. Syftet är att förbättra styrningen av samtliga bolag så att den genomförs på ett ändamålsenligt och strukturerat sätt på alla nivåer inom bolagskoncernen.

Revideringar och kompletteringar i kapitel 2, specifikt ägardirektiv för Grefab, framgår av bilaga 4, tabell med förändringar kap 2 ägardirektiv Grefab.

Sammanfattande bedömning

Anpassning av ägardirektiv för de regionala bolagen till struktur och innehåll som gäller för helägda bolag i Göteborg möjliggör löpande uppdatering och aktualisering av de regionala bolagens ägardirektiv i anslutning till att styrande dokument revideras för Göteborgs Stads helägda bolag.

I arbetet med den aktuella revideringen har generella principer och krav aktualiserats med hänsyn till kommunallagens förstärkta uppsiktsregler över kommun- och landstingsägda bolag.

Under november 2020 utgav Sveriges Kommuner och Regioner (SKR) dokumentet Principer för styrning, kommun- och regionägda bolag, med principer som kan användas som verktyg för arbetet med ägarstyrning. De föreslagna ägardirektiven bedöms möjliggöra och stödja utveckling av ägarstyrning och dialog i enlighet med SKR:s principdokument.

Genom anpassning av standardiserade texter och direktiv för de regionala bolagen, med utgångspunkt i texter som tillämpas av Göteborgs stad i relation till de helägda bolagen, tydliggörs och struktureras styrningen av de regionala bolagen inom ramen för Göteborgs Stads styrsystem.

Eva Hessman

Vd, Göteborgs Stadshus AB

Generellt ägardirektiv för Renova AB, Gryaab AB och Grefab

(H 2010 nr 170, P 2010-11-25, § 16)

Generellt ägardirektiv för Renova AB, Gryaab AB och Grefab

Gäller under förutsättning att alla delägarkommuner godkänner generellt ägardirektiv.

Detta ägardirektiv ska antas av respektive bolagsstämman i berörda bolag. Det ankommer på bolagets styrelse och verkställande direktör att följa detta och övriga av ägarna utfärdade ägardirektiv.

Ägardirektivets syfte och principer för bolagsstyrning

Ägarnas roll innebär bland annat att löpande utvärdera verksamheten och verksamhetsformen, bolagets strategier och mål, hur dessa överensstämmer med ägarnas övriga verksamhet samt hur bolagsverksamheten sköts av bolagsstyrelse och bolagsledning.

För att det ska finnas skäl att bedriva bolagsverksamhet krävs att verksamheten, tillsammans med ägarnas övriga verksamhet, direkt eller indirekt skapar nytta för medborgarna. Det är därför naturligt att bolagsverksamheten ska samordnas med ägarnas övriga verksamhet så långt det är möjligt och lämpligt. Verksamheten skall bedrivas i ägarnas ställe.

Ägardirektivets syfte är att möjliggöra en aktiv styrning av bolagen samt underlätta för ägarna att följa verksamheten.

Allmänhetens intresse av insyn i bolag i vilka ägarna har ett bestämmande inflytande tillgodoses genom att offentlighetsprincipen även gäller dessa (2 kap 3 § offentlighets- och sekretesslagen).

I detta ägardirektiv tydliggörs ansvar och roller mellan ägarna och bolagen.

Kommunfullmäktige

Respektive ägarkommuns kommunfullmäktige är att anse som ägare. Enligt 3 kap 17-18 §§ KL fastställer kommunfullmäktige ändamålet med bolagets verksamhet samt utser samtliga styrelseledamöter i bolag. Vidare ska respektive kommunfullmäktige ta ställning innan sådana beslut i verksamheten som är av principiell beskaffenhet eller annars av större vikt fattas.

Kommunfullmäktigeledamoten har rätt att närvara vid bolagsstämmor samt har rätt att, inom ramen för den upplysningsplikt som åligger bolagsstyrelsen och VD, ställa frågor.

Kommunstyrelsen

Av 6 kap 1 § KL framgår att respektive ägarkommuns kommunstyrelse har ett ansvar att fortlöpande följa kommunens verksamhet. Detta innebär att respektive kommunstyrelse

även ska ha en överblick och kontroll över bolagens verksamhet, den s.k. uppsiktsplikten.

Lekmannarevisorer

Av 3 kap 17 § KL följer att kommunfullmäktige ska utse lekmannarevisorer. Lekmannarevisornas uppgifter framgår av 10 kap aktiebolagslagen (ABL).

Lekmannarevisorerna ska årligen lämna granskningsrapport till bolagsstämman.

Bolagets skyldigheter enligt kommunallagen

Berörda bolag är bundna av de kommunalrättsliga principerna som framgår av 2 kap. och 8 kap 3c § KL om inte annat följer av lag.

Kommunfullmäktiges ställningstagande

Beslut i verksamheten, som är av principiell beskaffenhet eller annars av större vikt, skall föregås av ställningstagande av respektive ägare (kommunfullmäktige).

Exempel på frågor där kommunfullmäktiges ställningstagande ska inhämtas:

- Ändring av bolagsordningen, innebärande exempelvis ändring av ändamålet för bolagets verksamhet eller där det framgår att kommunfullmäktige beslutar
- Ändring av aktiekapitalet
- Fusion av företag
- Förvärv, avyttring eller bildande av indirekt hel- och delägda bolag oavsett värde
- Förvärv av aktier eller andelar i ett annat bolag, om kommunfullmäktiges godkännande är befogat med hänsyn till andelsförhållandena, verksamhetens art eller omständigheterna i övrigt
- Bildande av stiftelse
- Förvärv eller avyttring av fastighet av sådan omfattning att det påverkar bolagets långsiktiga ekonomi
- Innan styrelser fastställer avgifter till ägarkommunerna skall i den mån det är verksamheter som bedrivs med ensamrätt samråd ske på det sätt som respektive kommun önskar
- Strategiska investeringar som innebär ny inriktning för bolaget eller start av verksamhet inom nytt affärs- eller verksamhetsområde.
- Större investeringar som väsentligt påverkar ägarnas ekonomi och/eller medför risk för ägarna
- Övriga frågor av principiell beskaffenhet eller annars av större vikt

Varje ärendes karaktär ska prövas av bolagsstyrelsen. Om tveksamhet uppstår huruvida frågan är av sådan beskaffenhet att ägarnas ställningstagande ska inhämtas, ska den underställas ägarna för sådant ställningstagande.

Ägarna ska kunna förlita sig på att styrelsen fullgör sina skyldigheter i detta avseende.

Bolagets skyldigheter gentemot ägarna

Bolaget skall kontinuerligt hålla ägarkommunerna informerade om sin verksamhet och om planerade åtgärder av större vikt.

A. Det åligger därutöver bolaget att utan dröjsmål tillse att följande handlingar kommer ägarna tillhanda:

- protokoll från bolagsstämma
- protokoll samt beslutsunderlag från styrelsesammanträde
- bolagets årsredovisning
- revisionsberättelse och granskningsrapport
- affärsplan/verksamhetsplan
- budget
- långsiktig investeringsplan
- övriga av ägarna begärda handlingar

B. Bolagsstyrelsen är skyldig att förhålla sig till av Göteborg stad beslutade anvisningar och riktlinjer, policies m.m. som berör bolagets verksamhet.

Verkställande direktörs lön och övriga förmåner

Kommunstyrelsen i Göteborgs stad fastställer lön och övriga förmåner för verkställande direktör i Renova AB, Gryaab AB och Grefab.

Bolagens styrelser

Bolagsstyrelsens ansvar för bolagets organisation och arbetsfördelning dels inom bolagsstyrelsen, dels mellan bolagsstyrelse och verkställande direktör framgår av 8 kap 4-7 §§ ABL. I enlighet med *Principer för styrning av kommun- och landstingsägda bolag* (SKL) ska styrelsen årligen utvärdera sitt eget arbete. Utvärderingen ska minst omfatta om bolagsstyrelsen saknar någon kompetens för att kunna utföra sina uppgifter, om dess arbetsformer fungerar och om den är organiserad på lämpligt sätt när det gäller eventuell arbetsfördelning. Om bolagsstyrelsen kommer fram till att det finns brister som behöver åtgärdas ska bolagsstyrelsen åtgärda bristerna eller underrätta ägarna om dessa.

Bolagsstyrelsen ska årligen utvärdera verkställande direktörens insatser, varvid endast styrelsen ska närvara.

Bolagsstyrelserna ska årligen upprätta en långsiktig investeringsplan. I denna ska investeringarnas eventuella konsekvenser för ägarkommunerna presenteras.

Det åligger bolagsstyrelsen att se till att bolagets organisation är ändamålsenlig. I detta innefattas att organisationen som sådan ska inrymma rutiner och funktioner som verkar kvalitetssäkrande.

Bolagsstyrelsen ska tillse att bolaget har en god intern kontroll och fortlöpande hålla sig informerad om och utvärdera hur bolagets system för intern kontroll fungerar.

Bolagsstyrelsen ska årligen upprätta en plan för internkontrollen i bolaget. I denna ska bolagsstyrelsen bland annat dokumentera på vilket sätt bolagsstyrelsen säkerställer att:

- ändamålsenlig verksamhet bedrivs och ekonomiskt tillfredsställande resultat uppnås i bolaget,
- kvaliteten i rapporteringen om verksamhet och ekonomi och intern kontroll upprätthålls,
- bedömning och uppföljning av bolagets risker sker.

Bolagets styrelse skall anta policies inom följande områden:

- miljö
- finans
- personal
- arbetsmiljö
- jämsällldhet och mångfald
- kvalitet
- inköp - och upphandling

Bolagsstyrelserna ska samråda med Göteborgs stad vid tillsättande av verkställande direktör,

Arbetstagarrepresentation i styrelsen

Varje bolagsstyrelse bör söka en överenskommelse med de lokala fackliga organisationerna innebärande att de fackliga organisationerna avstår från formella styrelseposter och istället ges möjlighet att närvara med yttranderätt och förslagsrätt vid sammanträden.

Lagen (1987:1245) om styrelserepresentation för de privatanställda gäller även av detta ägardirektiv berörda bolag så länge dessa uppfyller kraven för lagens tillämpning. Lokal arbetstagarorganisation fattar beslut om inrättande av styrelserepresentation. Bolagsstyrelsen ska skriftligen underrättas om sådant beslut.

För det fall lokal arbetstagarorganisation fattar beslut enligt ovan kan Nämnden för styrelserepresentationsfrågor medge undantag från lagen innebärande att sådan styrelserepresentation inte får ske.

Nämnden kan samtidigt besluta att en arbetstagarrepresentant inte får tillträda ett uppdrag som styrelseledamot eller suppleant fram till dess att frågan om undantag från lagen slutligt avgjorts.

Tjänstemannaberedning

Av ägarkommunerna utsedda tjänstemän biträder sin kommunstyrelse i bolagsfrågor. För att respektive ägarkommunernas tjänstemän ska kunna fullgöra sitt beredningsansvar ska dessa få tillgång till erforderlig information.

För det fall bolaget anser att sekretess föreligger för begärd uppgift ska det särskilt anges i samband med att uppgiften lämnas ut.

Arkivmyndighet

Region- och Stadsarkivet Göteborg är arkivmyndighet för de bolag som omfattas av detta ägardirektiv.

Ägardirektiv för Göteborgsregionens Fritidshamnar AB (GREFAB)

(H 2009:27, P 2009-02-26, § 16)

Ägardirektiv för Göteborgsregionens Fritidshamnar AB (GREFAB)

GREFAB skall verka för att tillgodose behovet av fritidsbåtsplatser och därtill hörande service för boende i ägarkommunerna.

Bolaget får också i begränsad omfattning tillhandahålla gästplatser. GREFAB skall medverka i att skapa mervärden för invånarna med förutsättningar för ett upplevelserikt båtliv och därigenom stärka regionens attraktionskraft för bosättning och etablering. Bolaget skall eftersträva att skapa tilltalande miljöer i fritidsbåtshamnarna som bidrar till områdets friluftsliv. Vidare skall GREFAB bidra till en god miljöutveckling inom hamnverksamheten för att minimera miljöpåverkan.

GREFAB skall anlägga, äga, driva och utveckla fritidsbåtshamnar/marinor för båtägare i ägarkommunerna. För att tillgodose bolagets långsiktiga behov av mark skall samverkan ske med ägarkommuns organ för planering och markexploatering. Bolaget skall inte äga mark.

Mot bakgrund av verksamhetens art, skall bolaget vidta förebyggande åtgärder för att undvika person- och saksador. GREFAB skall samverka med intressesammanslutningar och branschorganisationer för att fånga upp trender som kan utveckla bolaget. Ett led i detta arbete är att söka samverkan med berörda organ för utveckling av friluftsliv och turism.

Bolaget skall ha en tillfredställande soliditet och lönsamhet. Verksamheten skall därför inriktas på anläggningar med förutsättningar att åstadkomma kostnadseffektiva lösningar. Finansiering av bolaget skall i huvudsak ske genom de avgifter som båtägarna erlägger. Styrelsen skall fastställa avgifter för den service som båtägarna erbjuds.

I hamnverksamhet finns behov av kringservice. För att öka serviceutbudet i hamnarna skall i första hand samverkan sökas med privata företag eller båtföreningar.

Med hänvisning till aktieägaravtalet får bolaget inte pantsätta egendom eller på annat sätt ställa säkerhet för lån.

Beslut i verksamheten, som är av principiell beskaffenhet eller annars av större vikt, skall föregås av ställningstagande av respektive ägare. GREFAB skall kontinuerligt hålla ägarna informerade om verksamheten och om planerade åtgärder av strategisk betydelse. Bolaget skall i övrigt utarbeta lämpliga former och rutiner för att förse ägarna med underlag och information.

Ägardirektiv för Göteborgsregionens Fritidshamnar AB (Grefab)

Bolagsordning och detta ägardirektiv utgör tillsammans med Göteborgs Stads riktlinjer för ägarstyrning underlaget för delägarnas kommunfullmäktige i styrningen av bolaget. Genom ägardirektivet anger delägarnas kommunfullmäktige ändamålet och den långsiktiga viljeriktningen för bolagets verksamhet samt krav och förväntan på bolaget. Direktivet syftar till att skapa förutsättningar för ett effektivt styrelsearbete samt en aktiv styrning och uppsikt av bolaget.

Ägardirektivet är uppdelat i tre kapitel. **Kapitel 1 och 3** är generella och likalydande för de regionala bolagen Renova AB/Renova Miljö AB, Gryaab AB och Grefab. Av **kapitel 2** framgår direktiv som gäller specifikt för Grefab. För de regionala bolagen gäller villkoren enligt Göteborgs Stads riktlinjer för ägarstyrning samt att bolagsstyrelserna i övrigt ska förhålla sig till av Göteborgs stad beslutade styrande dokument som berör bolagens verksamheter.

Kapitel 1 – Inledande bestämmelser

Innehållet i detta kapitel beskriver förutsättningarna för delägarnas kommunfullmäktige i dess samlade styrning av bolaget.

§ 1 Syftet med det gemensamma ägandet av bolag är att dessa, tillsammans med övriga verksamheter i delägande kommuner, ska skapa nytta för delägarkommunerna, dess invånare samt medverka i utvecklingen av ett hållbart samhälle. Helhetssyn ska genomsyra bolagens verksamhet. Till detta hör att aktivt följa och agera på förändring och utveckling kopplat till uppdraget, i syfte att förbättra verksamhet och arbetsformer.

§ 2 Delägarnas samlade styrning av gemensamt ägda bolag handlar ytterst om att medverka till att kommunfullmäktigebeslut genomförs. Implementeringen av delägarnas strategiska målsättningar ska följa vedertagna metoder för strategisk planering, genomförande och uppföljning.

§ 3 Bolagen ska bidra till ett långsiktigt hållbart samhälle genom att i sin verksamhet bedriva ett aktivt hållbarhetsarbete. En hållbar utveckling är en utveckling som tillfredsställer dagens behov utan att äventyra kommande generationers möjligheter att tillfredsställa sina behov.

§ 4 Bolagen ska utföra sitt uppdrag utifrån demokratisk grundsyn, principer om mänskliga rättigheter och mot alla former av diskriminering. Det ska vara föredöme i jämställdhets- och mångfaldsarbetet, arbeta aktivt för en inkluderande kultur samt ha god affäretik och ett aktivt anti-korruptionsarbete. För samtliga ägare är det av särskild vikt att Bolaget arbetar för en sund och säker arbetsmiljö, respekt för mänskliga rättigheter samt goda och anständiga arbetsvillkor.

§ 5 Kommunernas medlemmar ska behandlas lika om det inte finns sakliga skäl för något annat. Oavsett förutsättningar, bakgrund och var i delägarkommunen man bor, ska människor bli värdigt bemötta och få en god och likvärdig service.

§ 6 Bolaget har ansvar för att samråda med och aktivt söka samverka med andra nämnder och bolagsstyrelser när de egna besluten och det egna agerandet påverkar andra eller när det är nödvändigt för att uppnå helhetssyn i genomförandet av delägande kommuners mål och riktlinjer.

§ 7 Formellt utövar kommunfullmäktige i delägande kommuner ägarstyrning genom att utse styrelse och lekmannarevisorer samt genom att fastställa bolagsordning och ägardirektiv för bolagen.

§ 8 Göteborgs Stadshus AB har kommunfullmäktige i Göteborgs uppdrag att, i samverka med övriga delägare, ansvara för den praktiska ägarstyrningen av bolagen med utgångspunkt i sitt ägardirektiv, bolagens ägardirektiv, kommunfullmäktigebeslut och andra styrdokument.

§ 9 Roll- och ansvarsfördelning mellan de olika nivåerna i Göteborgs Stads bolagsstruktur framgår av Göteborgs Stads riktlinjer för ägarstyrning.

Kapitel 2 – Specifikt för Grefab

Innehållet i detta kapitel beskriver ändamålet med verksamheten och delägarkommunernas uppdrag till bolagen. Grefab ägs av kommunerna Ale, Göteborg, Mölndal och Partille, nedan Ägarkommunerna.

Det kommunala ändamålet

§ 1 Det kommunala ändamålet med bolaget är att tillgodose behovet av fritidsbåtsplatser och därtill hörande service för boende i kommunerna samt genom att medverka i att skapa mervärden för invånarna med förutsättningar för ett upplevelserikt båtliv bidra till att stärka regionens attraktionskraft för bosättning och etablering.

Bolagets uppdrag

§ 2 Bolaget ska eftersträva att skapa tilltalande miljöer i fritidsbåtshamnarna som bidrar till områdets friluftsliv. Vidare ska Grefab bidra till en god miljöutveckling inom hamnverksamheten för att minimera miljöpåverkan. Bolaget får i begränsad omfattning tillhandahålla gästplatser.

§ 3 Grefab ska anlägga, äga, driva och utveckla fritidsbåtshamnar för båtägare i Ägarkommunerna. För att tillgodose bolagets långsiktiga behov av mark ska samverka ske med ägarkommuns organ för planering och markexploatering. Bolaget ska inte äga mark.

§ 4 Mot bakgrund av verksamhetens art, ska bolaget vidta förebyggande åtgärder för att undvika person- och sakskador. Grefab ska samverka med intressesammanslutningar och branschorganisationer för att fånga upp trender som kan utveckla bolaget. Ett led i detta arbete är att söka samverka med berörda organ för utveckling av friluftsliv och turism.

§ 5 I hamnverksamhet finns behov av kringservice. För att öka serviceutbudet i hamnarna ska i första hand samverka sökas med privata företag eller båtföreningar.

§ 6 Med hänvisning till aktieägaravtalet får bolaget inte pantsätta egendom eller på annat sätt ställa säkerhet för lån.

Ekonomi och effektivitet

§ 7 Bolaget ska säkerställa en stabil ekonomisk utveckling och skapa ett ekonomiskt utrymme som möjliggör ett långsiktigt och hållbart agerande till nytta för delägande kommuner, dess boende, besökare och näringsliv.

§ 8 Bolaget ska kontinuerligt använda benchmarking med relevanta aktörer i arbetet med att utveckla verksamhetens effektivitet och produktivitet.

§ 9 Bolaget ska ha en tillfredställande soliditet och lönsamhet. Verksamheten ska därför inriktas på anläggningar med förutsättningar att åstadkomma kostnadseffektiva lösningar. Finansiering av bolaget ska i huvudsak ske genom de avgifter som båtägarna erlägger. Styrelsen ska fastställa avgifter för den service som båtägarna erbjuds.

§ 10 Bolaget ska, i nära samverkan med delägarnas övriga verksamheter, sträva efter en intern effektivitet där samordning och resursdelning är naturliga insatser för att uppnå synergier och effektivitet.

Bolaget som en del av Göteborgs stads organisation

§ 11 Bolaget är dotterbolag i koncernen Göteborgs Stadshus.

§ 12 Bolaget ska aktivt medverka i den samverkan och samordning som moderbolaget tar initiativ till.

§ 13 Bolaget ska följa de krav som gäller enligt Göteborgs Stads riktlinjer för ägarstyrning.

Frågor av principiell beskaffenhet eller annars av större vikt

§ 14 Ärenden av principiell beskaffenhet eller annars av större vikt ska i god tid lämnas till delägarnas kommunfullmäktige för ställningstagande. Bolagets styrelse ansvarar för att värdera om ett ärende är av principiell beskaffenhet eller ej samt att ägarrådet ges möjlighet att samråda i principiella ärenden. Om tveksamhet uppstår om frågan är av sådan beskaffenhet att kommunfullmäktiges ställningstagande ska inhämtas, ska ägarrådet tillfrågas.

§ 15 Exempel på frågor där delägarnas kommunfullmäktiges ställningstagande ska inhämtas är (uppräkningsen är inte uttömmande):

- a. Ändring av aktiekapitalet
- b. Beslut om kapitaltillskott till bolag.
- c. Fusion eller likvidering av bolag
- d. Förvärv, bildande eller avyttring av bolag oavsett värde
- e. Förvärv eller avyttring av aktier eller andelar i delägda bolag, om kommunfullmäktiges godkännande är befogat med hänsyn till andelsförhållandena, verksamhetens art eller omständigheter i övrigt
- f. Bildandet av stiftelse
- g. Förvärv eller försäljning av fastighet av sådan omfattning att det påverkar bolagets långsiktiga ekonomi.
- h. Strategiska investeringar som innebär ny inriktning för bolaget eller start av verksamhet inom nytt affärs- eller verksamhetsområde
- i. Beslut som väsentligt påverkar bolagets eller delägarkommunernas ekonomi eller medför annan risk (till exempel större investeringar eller avyttringar av tillgångar).

Kapitel 3 – Generella bestämmelser

Innehållet i detta kapitel beskriver generella skyldigheter för de regionala bolagen.

§ 1 Ändring av bolagsordning beslutas av kommunfullmäktige i delägande kommuner.

§ 2 Bolaget ska varje år upprätta och anta en arbetsordning för styrelsens arbete jämte instruktion avseende arbetsfördelning mellan styrelsen och verkställande direktören samt instruktion avseende ekonomisk rapportering till styrelsen.

§ 3 Samtliga kallelser inklusive dagordningar, handlingar och protokoll i bolagets styrelse ska finnas tillgängliga på Göteborgs Stads hemsida. Det åligger bolaget att därutöver tillse att nämnda dokument utan dröjsmål kommer samtliga delägare tillhanda. Kommunstyrelserna i delägande kommuner har rätt att ta del av bolagets handlingar och räkenskaper samt i övrigt granska bolaget och dess verksamhet. Bolaget ska lämna kommunstyrelserna den information om verksamheten som begärs, om inte informationen omfattas av sekretess. Om informationen om verksamheten är sekretessbelagd måste alternativa sätt att överlämna informationen övervägas.

§ 4 Bolaget ansvarar för att rapportera väsentliga händelser i verksamheten till sitt moderbolag och kommunstyrelser i delägande kommuner. Bolaget har alltid utöver den löpande rapporteringen ett ansvar att på eget initiativ informera om förändrade förutsättningar eller händelser som kan vara av betydelse för den övergripande uppföljningen och styrningen av verksamheten.

§ 5 Bolaget är skyldigt att tidigt anmäla misstankar om allvarliga oegentligheter i bolagets verksamhet till lekmannarevisorerna.

§ 6 Bolaget ska i sin verksamhet samverka med delägarnas övriga nämnder och bolag i syfte att främja det som är mest ändamålsenligt utifrån Ägarkommunernas perspektiv, med beaktande av krav i kommunallagen och aktiebolagslagen samt annan lag och författning. Bolaget har ett ansvar för att samråda med, och aktivt söka samverka med, andra nämnder och styrelser när de egna besluten och det egna agerandet påverkar andra.

§ 7 Allmänhetens intresse av insyn i bolaget tillgodoses genom att offentlighetsprincipen omfattar bolaget.

§ 8 Kommunfullmäktigeledamot har rätt att närvara vid bolagsstämmor i direkt och indirekt helägda bolag samt har rätt att, inom ramen för den upplysningsplikt som åligger bolagsstyrelsen och verkställande direktören, ställa frågor.

§ 9 Som en del i kommunstyrelsernas uppsiktsplikt, och som grund för kommunstyrelsernas beslut, ska bolagsstyrelsen och verkställande direktören i samband med årsrapportens upprättande redovisa och yttra sig om den verksamhet som bolaget har bedrivit under kalenderåret bedöms ha varit förenlig med det fastställda kommunala ändamålet och utförts inom ramen för de kommunala befogenheterna i enlighet med § 3 i bolagsordningen.

§ 10 Bolagsstyrelsen ska årligen utvärdera sitt eget styrelsearbete. Utvärderingen ska minst omfatta:

- a. om styrelsen saknar någon kompetens för att kunna utföra sina uppgifter
- b. om styrelsens arbetsformer fungerar

- c. om styrelsen är organiserad på lämpligt sätt när det gäller eventuell arbetsfördelning.

Om bolagsstyrelsen kommer fram till att det finns brister som behöver åtgärdas ska bolagsstyrelsen åtgärda dessa. Utvärderingen, dock ej innehållet, ska protokollföras samt skickas till bolagets moderbolag och kommunstyrelser i delägande kommuner. Stadshus AB svarar för att samla in protokollen från direktunderställda bolag samt rapportera dessa vidare till kommunstyrelsen i Göteborg.

§ 11 Bolagsstyrelsen ska varje år utvärdera verkställande direktörens insatser, endast styrelseledamöter och suppleanter närvarar vid utvärderingen.

Personuppgifter

§ 12 Bolagsstyrelsen är personuppgiftsansvarig för de behandlingar av personuppgifter som sker i bolagets verksamhet

Arbetsgivarfrågor

§ 13 Bolaget ska som arbetsgivare följa Göteborgs Stads arbetsgivarpolitiska inriktning. Bolaget ska samråda med kommunstyrelsen inför viktigare beslut i arbetsgivarfrågor av principiell strategisk betydelse. Stadshus AB ska säkerställa att väsentlig information i arbetsgivarfrågor återförs till kommunstyrelsen och kommunfullmäktige. Bolaget ska säkerställa att väsentlig information i arbetsgivarfrågor återförs till kommunstyrelser och kommunfullmäktige i delägarkommunerna.

Arbetsstagarrepresentation i styrelsen

§ 14 Lagen om styrelserepresentation för de privatanställda gäller även Renova, Gryaab och Grefab så länge dessa uppfyller kraven för lagens tillämpning. Lokal arbetsstagarorganisation fattar beslut om inrättande av styrelserepresentation och bolagsstyrelsen ska skriftligen underrättas om sådant beslut.

§ 15 Varje bolagsstyrelse bör söka en överenskommelse med de lokala fackliga organisationerna som innebär att de fackliga organisationerna avstår från formella styrelseposter och istället ges möjlighet att närvara med yttranderätt och förslagsrätt vid sammanträden. Om lokal arbetsstagarorganisation fattar beslut om inrättande av formell styrelserepresentation kan bolaget begära undantag från lagen hos Nämnden för Styrelserepresentationsfrågor.

Giltighet

§ 16 Detta ägardirektiv ska för att äga giltighet beslutas av kommunfullmäktige i samtliga delägares kommuner och därefter antas på bolagsstämman

Tabell med förändringar Kapitel 2 – specifikt för Grefab

Text i nuvarande ägardirektiv	Förslag till ändring (kap. 2)	Kommentar
<p>GREFAB skall anlägga, äga, driva och utveckla fritidsbåtshamnar/marinor för båtägare i ägarkommunerna. För att tillgodose bolagets långsiktiga behov av mark skall samverkan ske med ägarkommuns organ för planering och markexploatering. Bolaget skall inte äga mark.</p>	<p>§3 GREFAB skall anlägga, äga, driva och utveckla fritidsbåtshamnar/marinor för båtägare i ägarkommunerna. För att tillgodose bolagets långsiktiga behov av mark skall samverkan ske med ägarkommuns organ för planering och markexploatering. Bolaget skall inte äga mark.</p>	<p>Uppdraget revideras till att Grefab inte ska ha som uppdrag att driva och utveckla marinor.</p>
<p>Bolaget skall ha en tillfredställande soliditet och lönsamhet. Verksamheten skall därför inriktas på anläggningar med förutsättningar att åstadkomma kostnadseffektiva lösningar. Finansiering av bolaget skall i huvudsak ske genom de avgifter som båtägarna erlägger. Styrelsen skall fastställa avgifter för den service som båtägarna erbjuds.</p>	<p>§7 Bolaget ska säkerställa en stabil ekonomisk utveckling och skapa ett ekonomiskt utrymme som möjliggör ett långsiktigt och hållbart agerande till nytta för delägande kommuner, dess boende, besökare och näringsliv.</p> <p>§8 Bolaget ska kontinuerligt använda benchmarking med relevanta aktörer i arbetet med att utveckla verksamhetens effektivitet och produktivitet.</p> <p>§9 Bolaget skall ha en tillfredställande soliditet och lönsamhet. Verksamheten skall därför inriktas på anläggningar med förutsättningar att åstadkomma kostnadseffektiva lösningar. Finansiering av bolaget skall i huvudsak ske genom de avgifter som båtägarna erlägger. Styrelsen skall fastställa avgifter för den service som båtägarna erbjuds.</p>	<p>Ägardirektivet kompletteras under avsnitt om Ekonomi och effektivitet med ”standardtext” från ägardirektiv för Göteborgs Stadshus AB:s helägda bolag vilken har anpassats till förhållandet att Grefab har flera delägare.</p>

	<p>§10 Bolaget ska, i nära samverkan med delägarnas övriga verksamheter, sträva efter en intern effektivitet där samordning och resursdelning är naturliga insatser för att uppnå synergier och effektivitet.</p>	
-	<p>§11 Bolaget är dotterbolag i koncernen Göteborgs Stadshus.</p> <p>§12 Bolaget ska aktivt medverka i den samverkan och samordning som moderbolaget tar initiativ till.</p> <p>§13 Bolaget ska följa de krav som gäller enligt Göteborgs Stads riktlinjer för ägarstyrning.</p>	<p>Ägardirektivet kompletteras med ett avsnitt om Bolaget som en del av Göteborgs Stads organisation. Avsnittet innehåller ”standardtext” från ägardirektiv för Göteborgs Stadshus AB:s helägda bolag vilken har anpassats till förhållandet att Grefab har flera delägare.</p>
<p>Beslut i verksamheten, som är av principiell beskaffenhet eller annars av större vikt, skall föregås av ställningstagande av respektive ägare. GREFAB skall kontinuerligt hålla ägarna informerade om verksamheten och om planerade åtgärder av strategisk betydelse. Bolaget skall i övrigt utarbeta lämpliga former och rutiner för att förse ägarna med underlag och information.</p>	<p>§14 Ärenden av principiell beskaffenhet eller annars av större vikt ska i god tid lämnas till <u>delägarnas kommunfullmäktige</u> för ställningstagande. Bolagets styrelse ansvarar för att värdera om ett ärende är av principiell beskaffenhet eller ej samt <u>att ägarrådet ges möjlighet att samråda</u> i principiella ärenden. Om tveksamhet uppstår om frågan är av sådan beskaffenhet att kommunfullmäktiges ställningstagande ska inhämtas, ska <u>ägarrådet</u> tillfrågas.</p> <p>§15 Exempel på frågor där <u>delägarnas kommunfullmäktiges</u> ställningstagande ska inhämtas är (uppräknningen är inte uttömmande):</p> <ol style="list-style-type: none"> Ändring av aktiekapitalet Beslut om kapitaltillskott till bolag. Fusion eller likvidering av bolag Förvärv, bildande eller avyttring av bolag oavsett värde 	<p>Ägardirektivet kompletteras och befintlig text utvecklas med ett avsnitt om Frågor av principiell beskaffenhet eller annars av större vikt. Avsnittet innehåller ”standardtext” från ägardirektiv för Göteborgs Stadshus AB:s helägda bolag vilken har anpassats till förhållandet att Grefab har flera delägare.</p>

	<ul style="list-style-type: none">e. Förvärv eller avyttring av aktier eller andelar i delägda bolag, om kommunfullmäktiges godkännande är befogat med hänsyn till andelsförhållandena, verksamhetens art eller omständigheter i övrigtf. Bildandet av stiftelseg. Förvärv eller försäljning av fastighet av sådan omfattning att det påverkar bolagets långsiktiga ekonomi.h. Strategiska investeringar som innebär ny inriktning för bolaget eller start av verksamhet inom nytt affärs- eller verksamhetsområdei. Beslut som väsentligt påverkar bolagets eller <u>delägarkommunernas ekonomi</u> eller medför annan risk (t.ex. större investeringar eller avyttringar av tillgångar).	
--	--	--